

Klimaatstress: *wat ervaren de Drentse vlinders?*

Michiel Wallis de Vries

provincie Drenthe

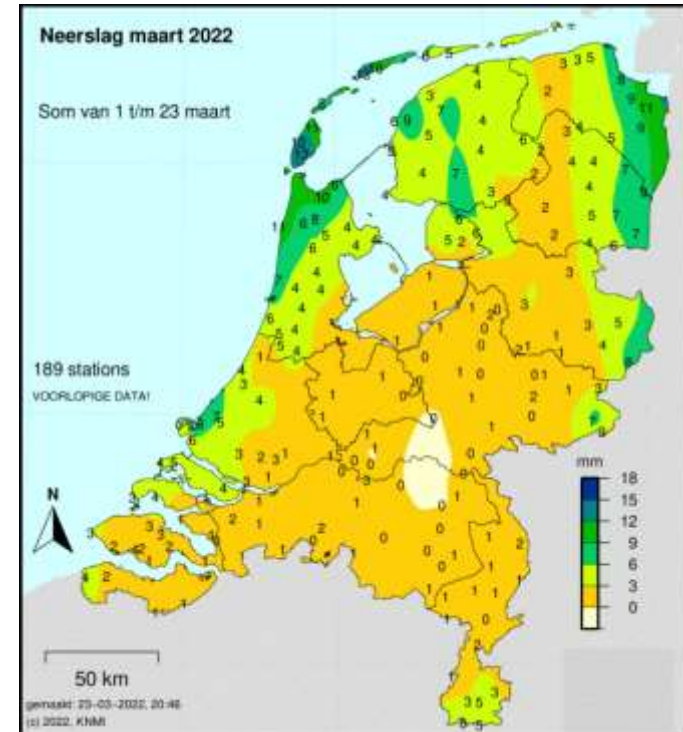
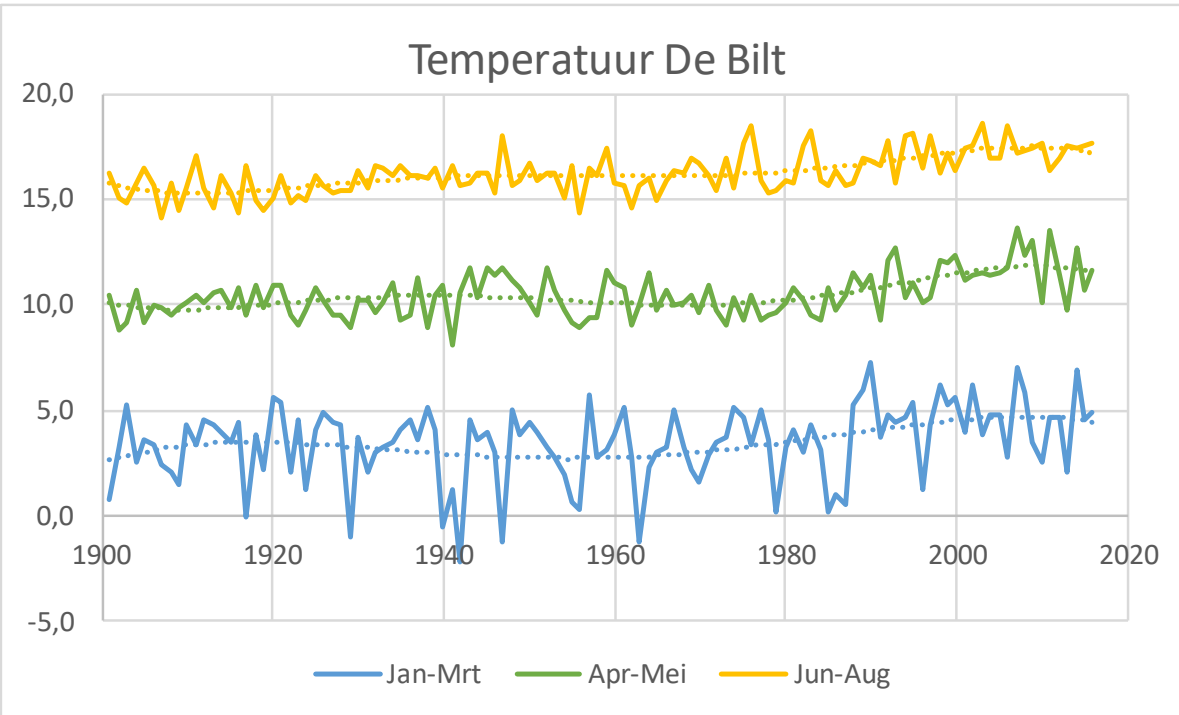
provincie
Gelderland

provincie limburg

Klimaatverandering in Nederland

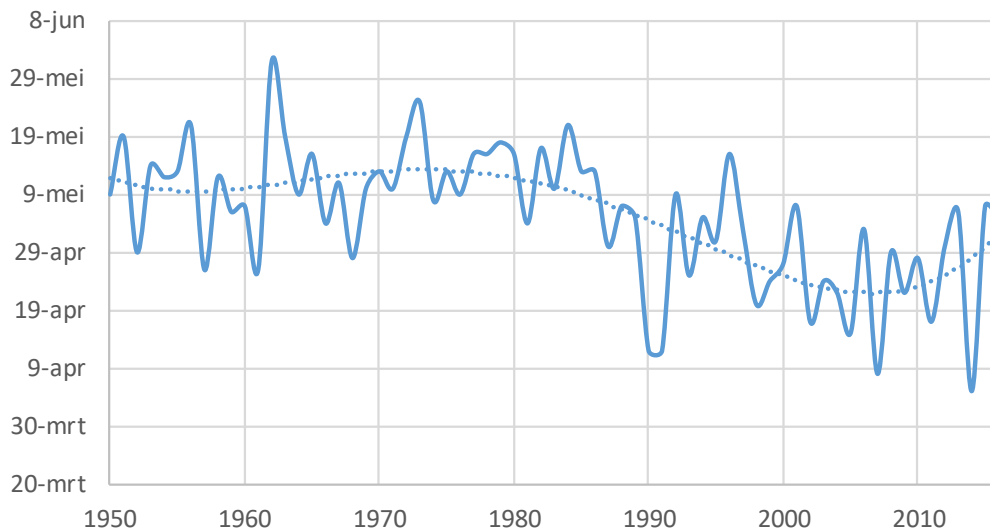
- +1,7° sinds 1900

Hoe reageren de Vlinders?

- Het wordt eerder voorjaar!

Begin Vlindervoorjaar

Hoe reageren de Vlinders?

- Een wereld te veroveren?

Number of species
per 864 sq km hexagon

1

50

100

140

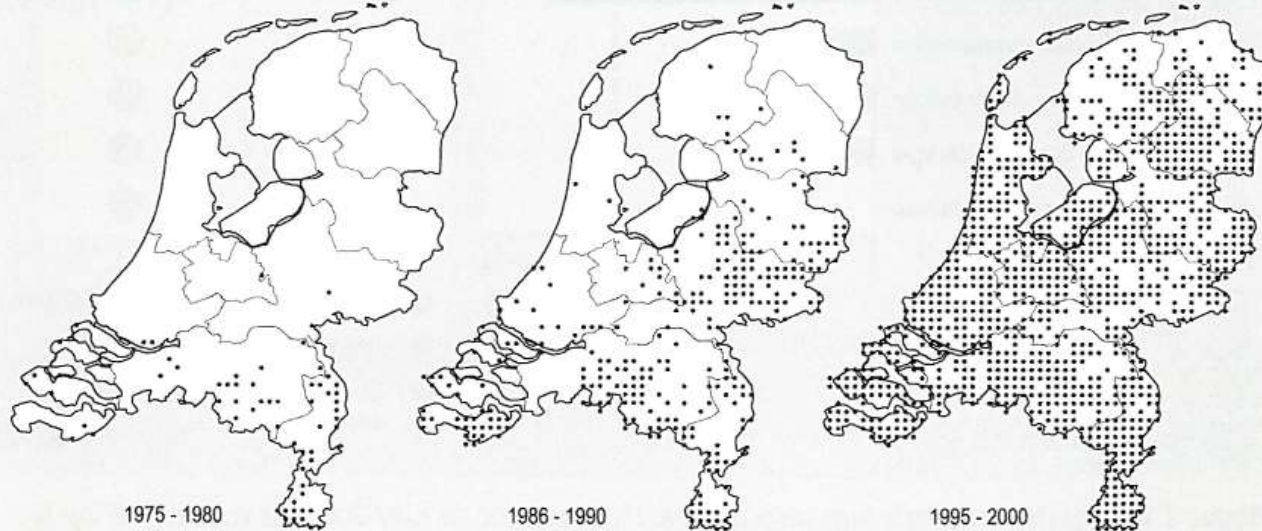
170

194

Meeschuiven – Gehakkelde aurelia

- Stikstofrijk leefgebied
- Mobiele soort

Voorkomen gehakkelde aurelia 1975-2000

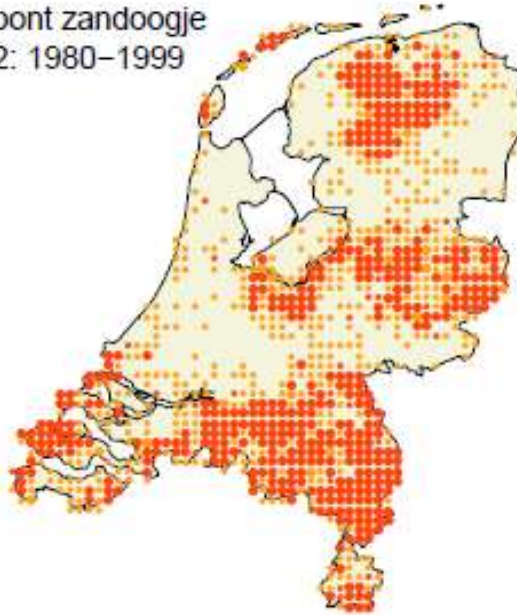

Uitbreiden – Bont zandoogje

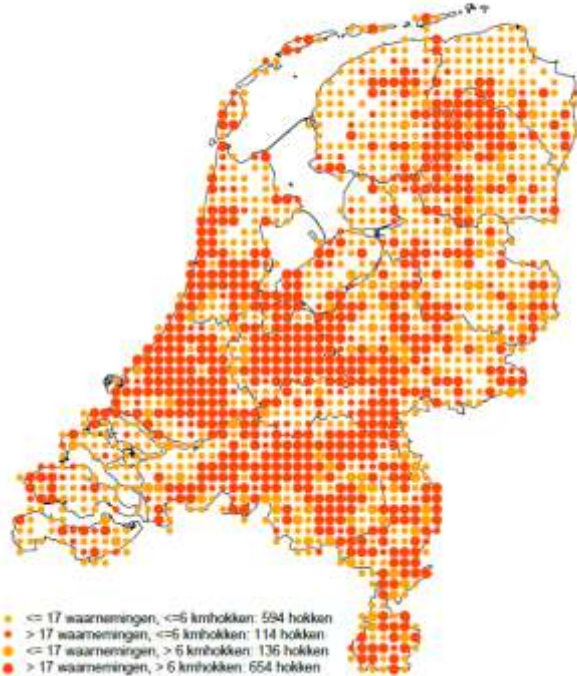
- Flexibel
 - Waardplant
 - Leefgebied
- Redelijk mobiel

bont zandoogje
2: 1980–1999

bont zandoogje
2021–2022

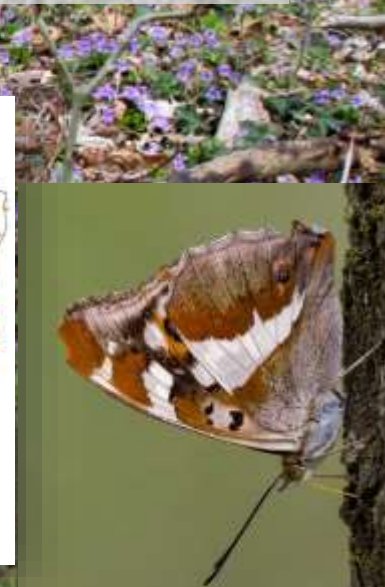
Bossoorten

- Profiteren van ouder wordende bossen
 - en beheer voor meer structuurvariatie

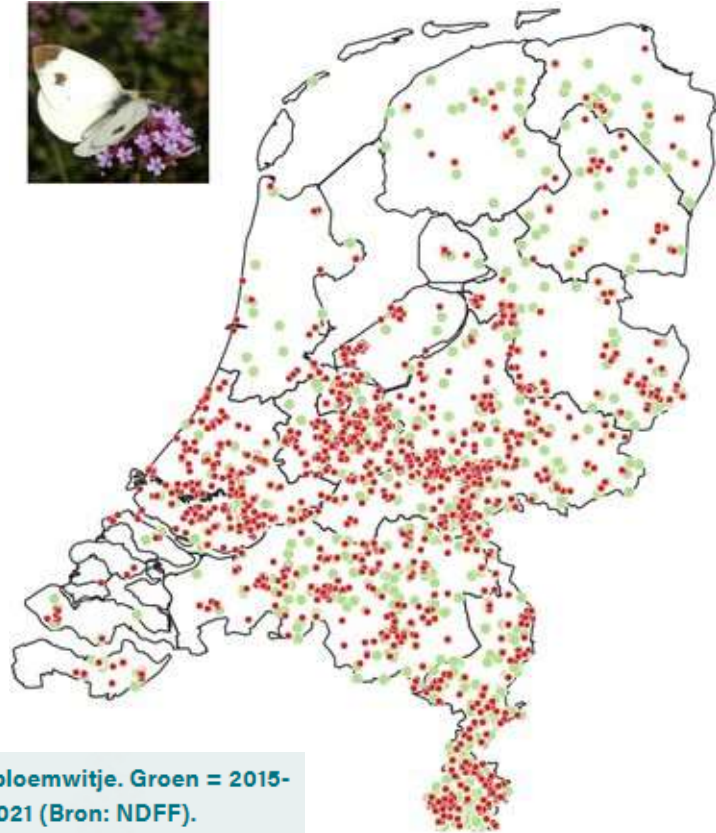
kleine overblijfselen
2021-2022

grote overblijfselen
2021-2022

Scheefbloemwitje

Staartblauwtje

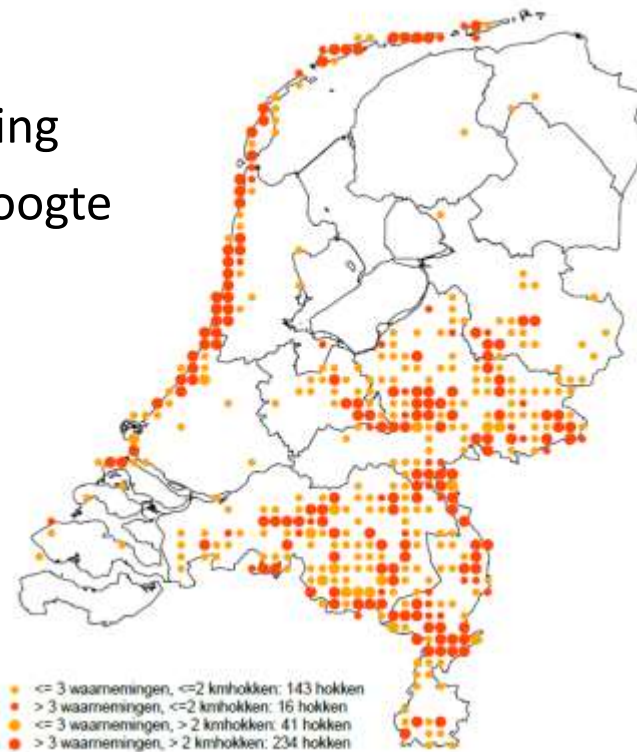

Bruin blauwtje en Kleine parelmoervlinder

bruin blauwtje
2021-2022

kleine parelmoervlinder
2021-2022

- Profiteren van opwarming
- Geen probleem met droogte

Braamparelmoervlinder

www.Gbif.org

2019

Wie zijn de winnaars?

- Soorten uit warme streken
 - die mobiel zijn
 - die thuis zijn in voedselrijke milieus
 - ...of in de stad
 - ...of kunnen profiteren van natuurherstel
 - met algemene waardplanten

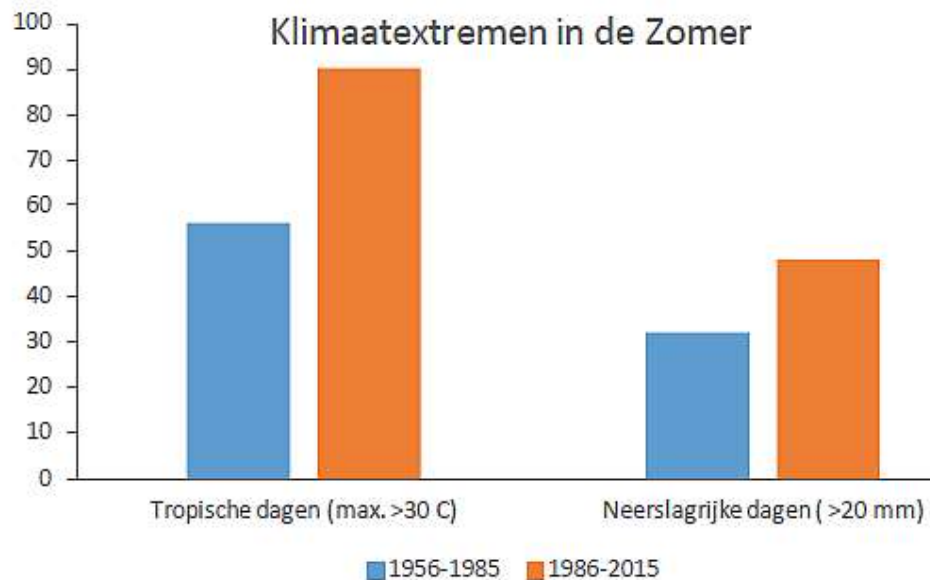
Veenvlinders als Verliezers?

- Houden we het hoogveen levend?
 - Herstel waterhuishouding levert wel resultaat

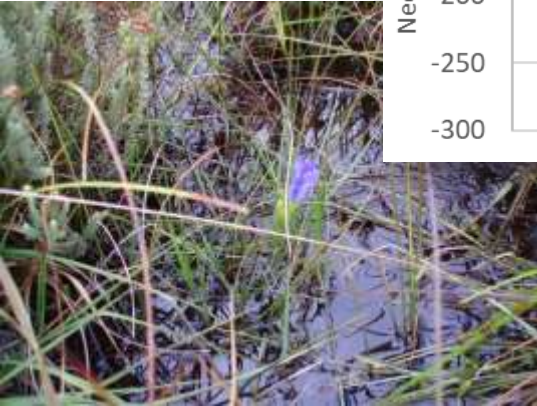
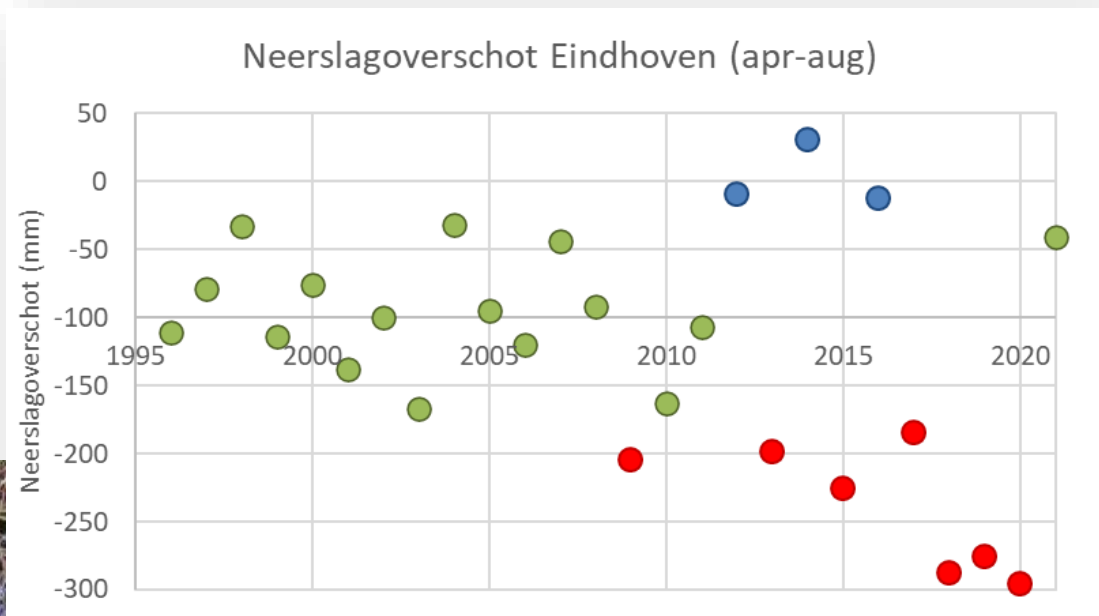

Klimaatverandering in Nederland

- Meer tropische dagen EN zware buien in de zomer

Toename klimaatextremen

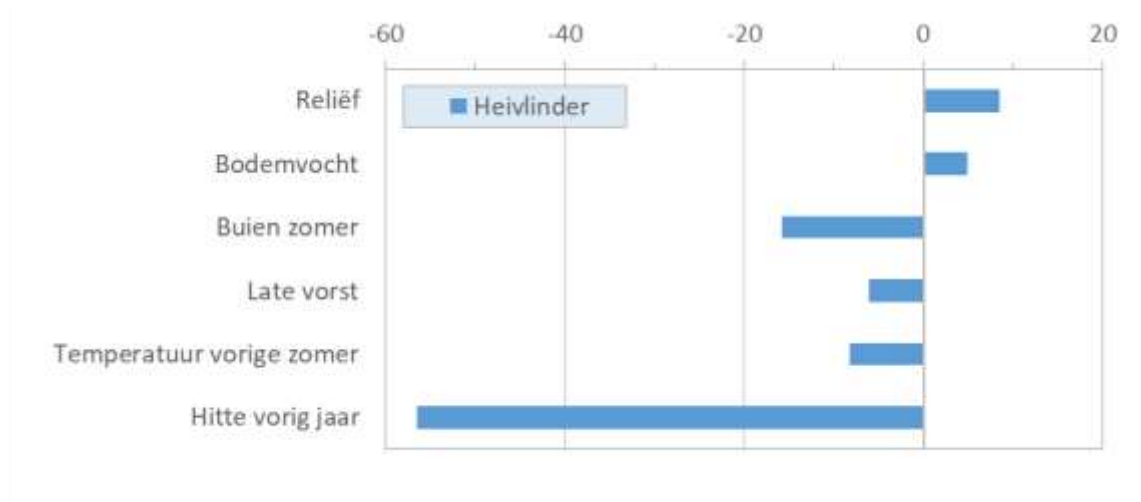
Aanpak Klimaatstresstest

- 34 soorten dagvlinders (RL-soorten)
- Afbakening populaties met NDFF-data
- Analyse jaar-op-jaar veranderingen in monitoringdata 1992-2018
- Klimaatdata: neerslagoverschot, hitte, late vorst, buien
- Locatiedata: oppervlakte, variatie in reliëf, bodemvocht

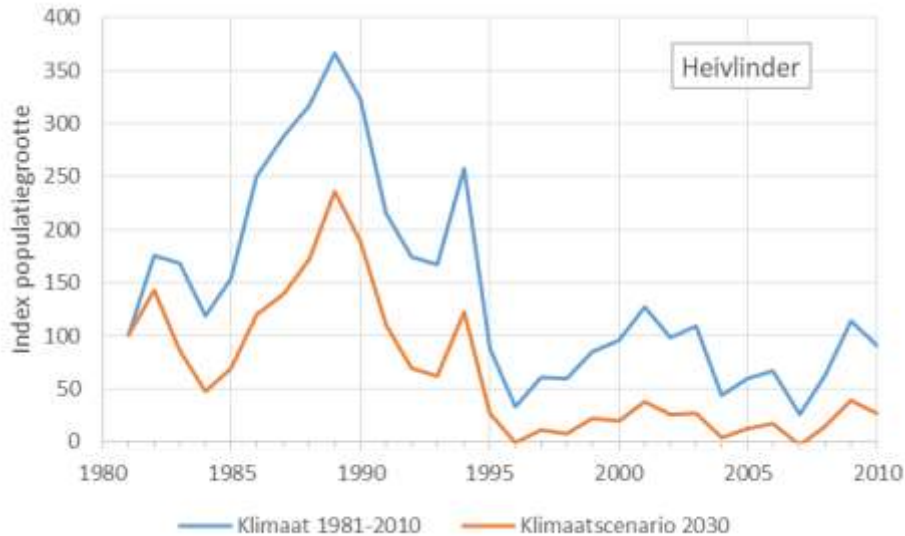
Heivlinder

- Negatieve invloed van hitte in het vorige jaar

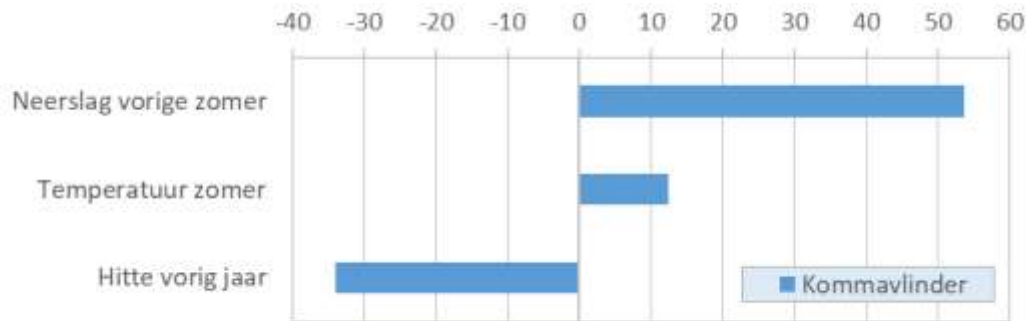
Heivlinder

- Klimaatscenario 2030: sterke afname

Kommavlinder

- Vergelijkbaar met heivlinder: last van hitte en droogte

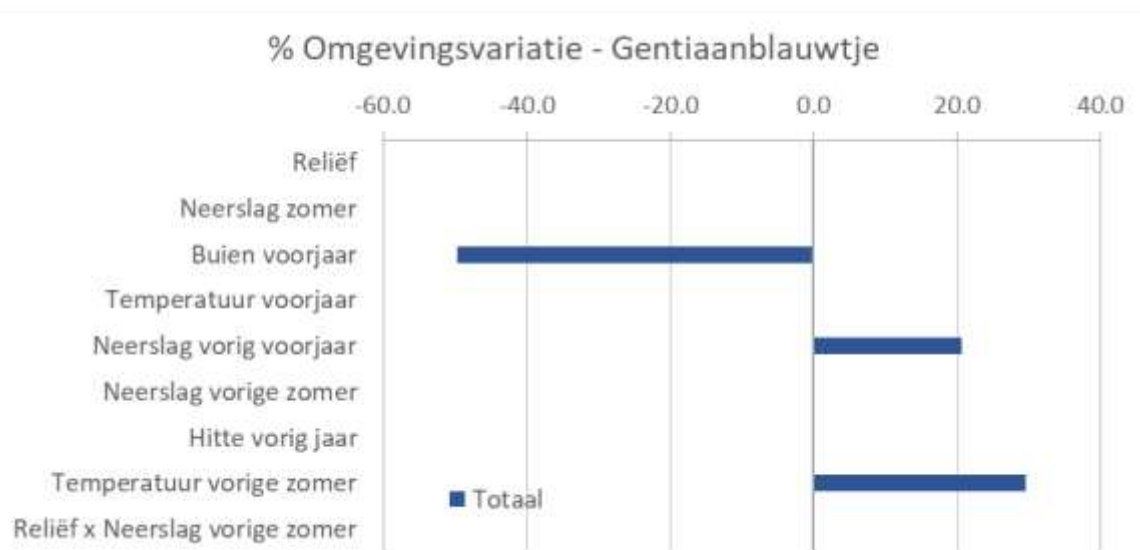
Natte Heide

- 95% minder gentiaanblauwtjes...

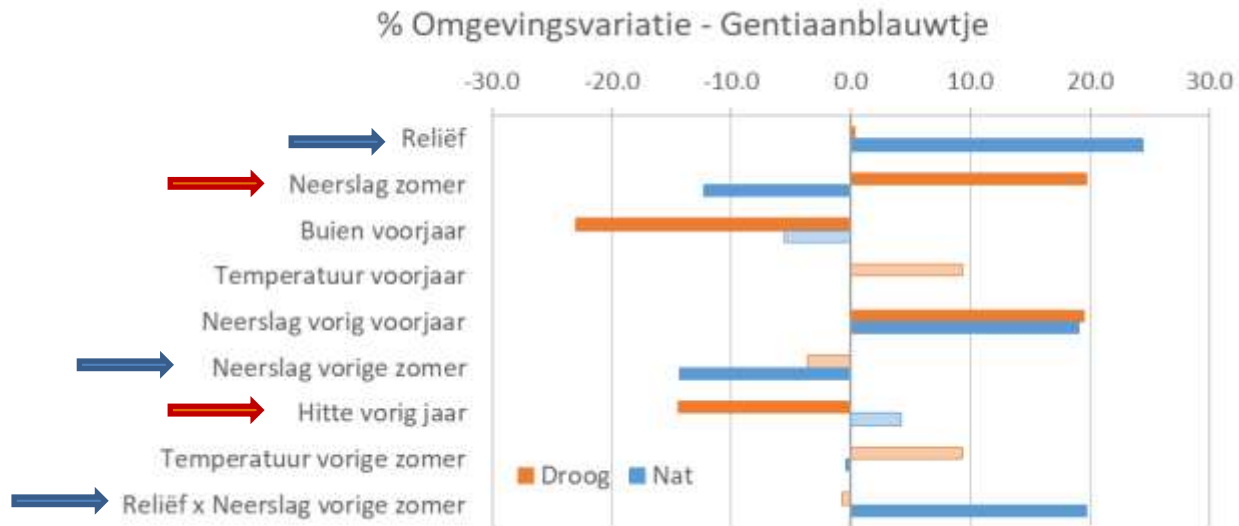
Gentiaanblauwtje

- Droge en natte leefgebieden samen: grote lijn klimaatinvloed

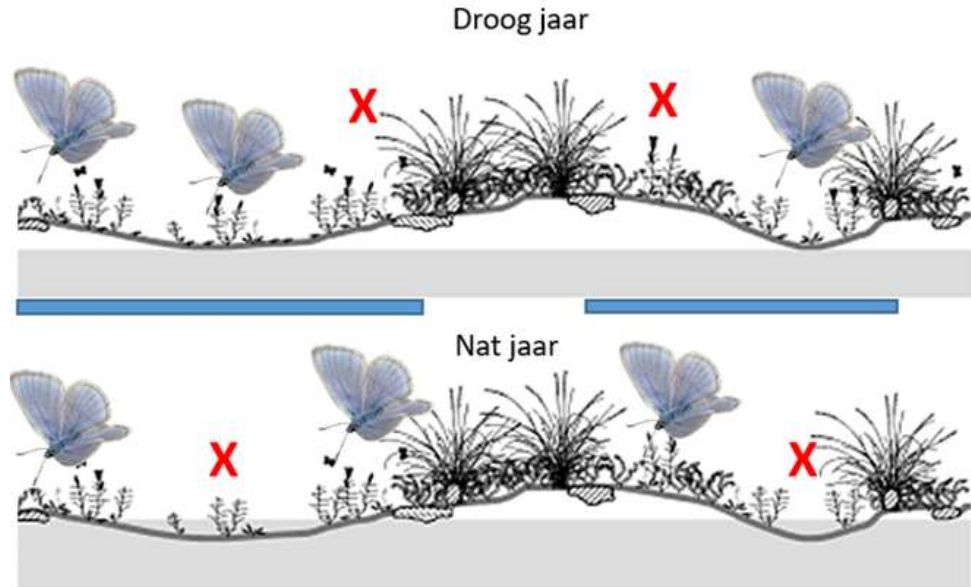
Gentiaanblauwtje

- Onderscheid droge en natte leefgebieden: groot contrast

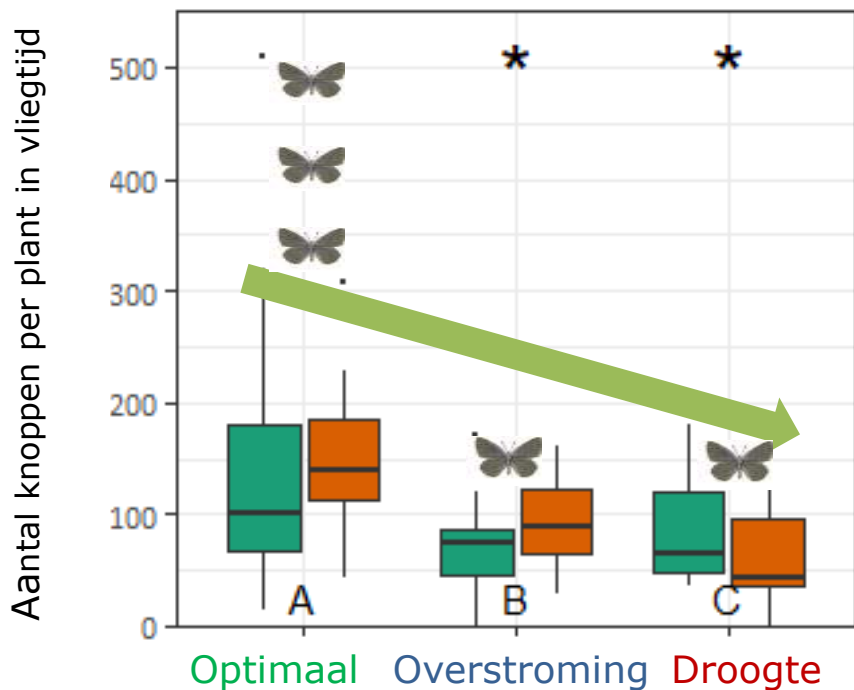
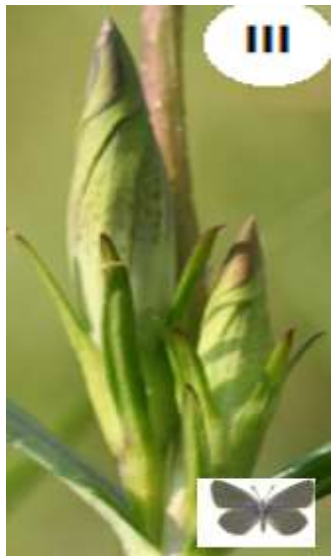
Gentiaanblauwtje

- Belang van reliëf
 - spreiding leefgebied van nat naar droog

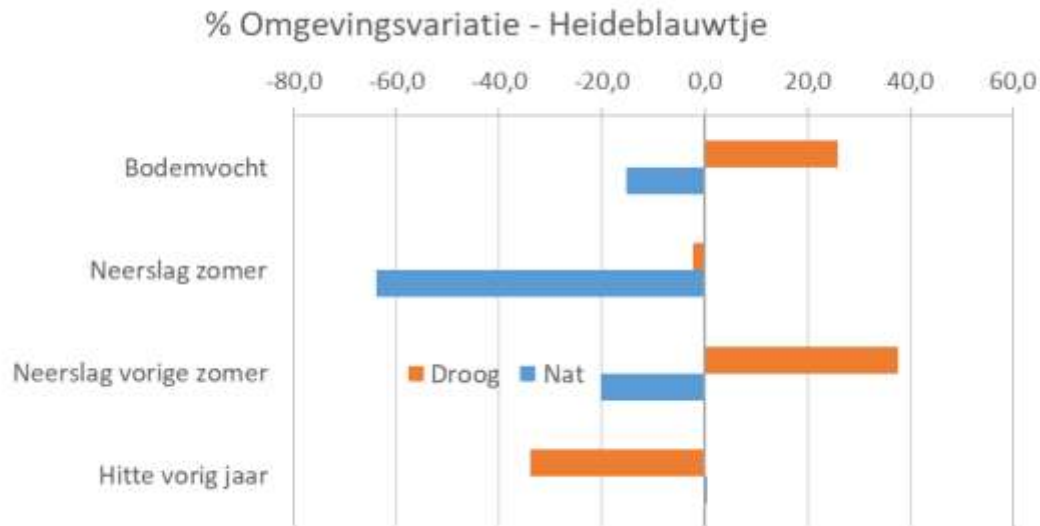
Gentiaanblauwtje

- Minder knoppen voor eiafzet in extreme jaren

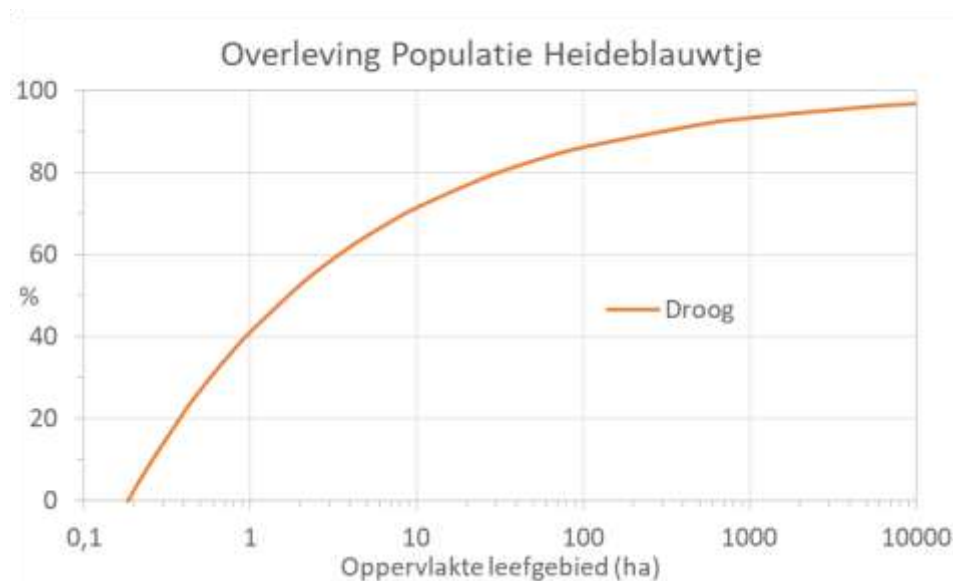
Heideblauwtje

- Ook een contrast tussen droge en natte leefgebieden

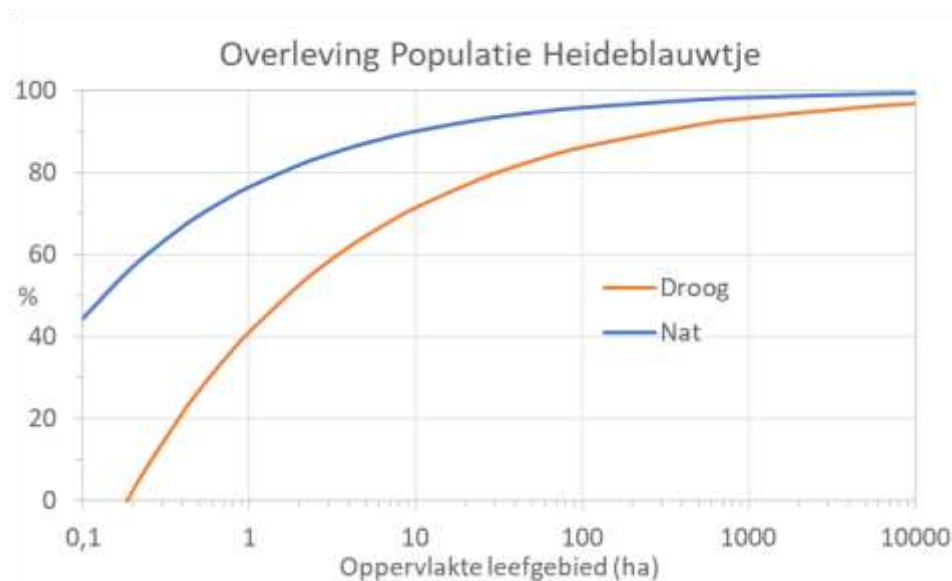
Heideblauwtje

- Overleving groter:
 - In grote gebieden

Heideblauwtje

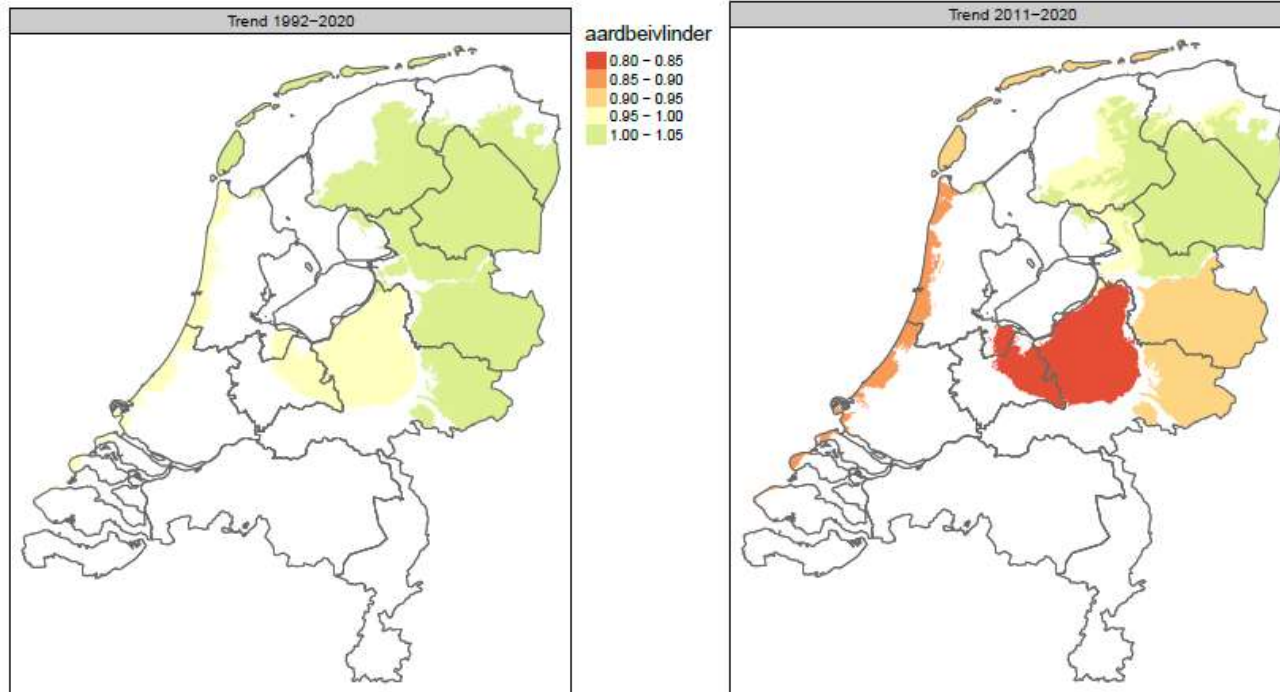
- Overleving groter:
 - In grote gebieden én natte gebieden

Aardbeivlinder

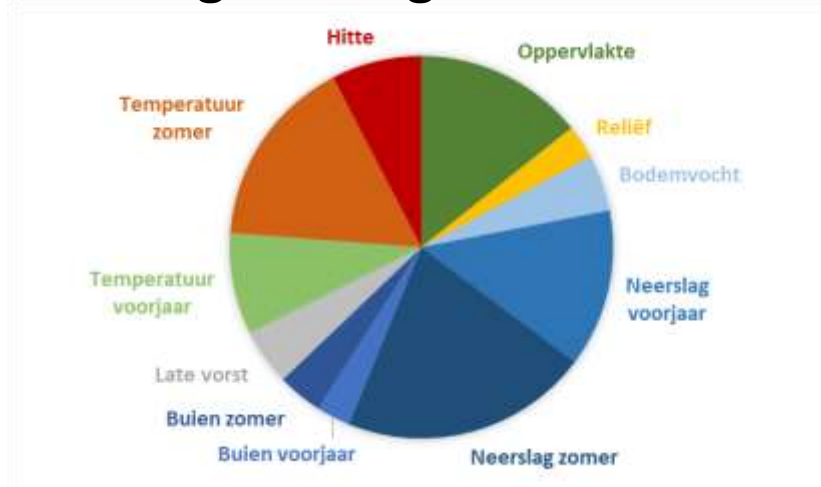

- Doet het in Drenthe niet slecht!

Samenvattend

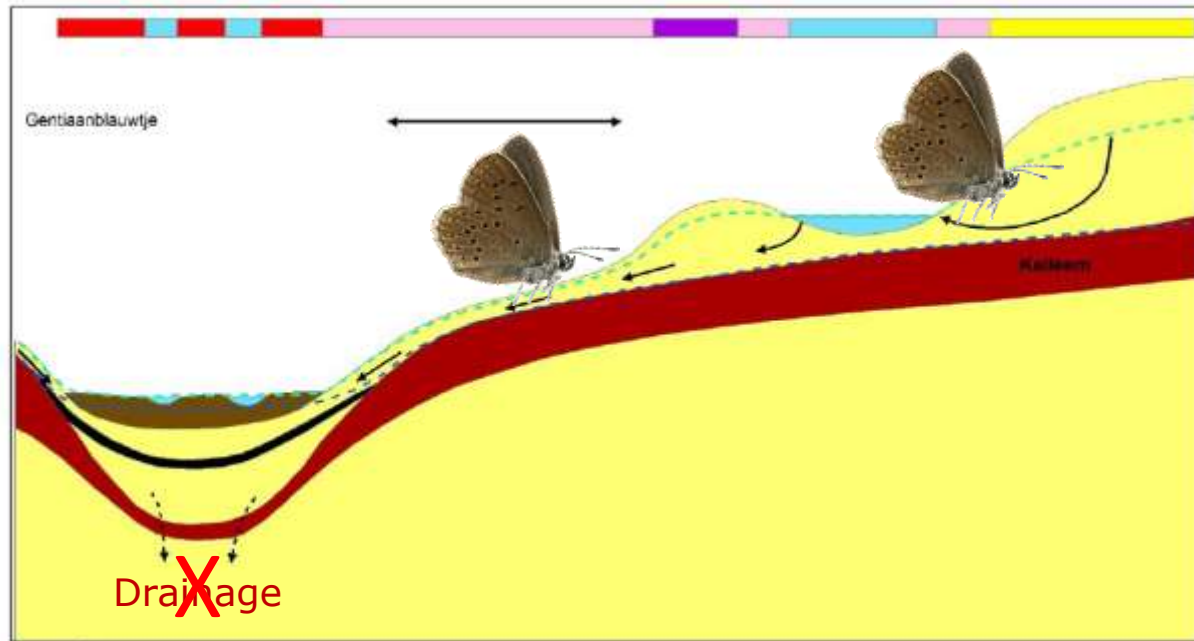
- Droogte van invloed op 2/3 van de soorten
- Lokale condities ook van belang
- Stikstof-belasting ook urgent

	RL-status	Klimaat-adaptatie	Uitbreiding leefgebied	Afname N-belasting
Aardbeivlinder	BE			
Bosparelmoevlinder	EB			
Boswitje	BE			
Bruin blauwtje	GE			
Bruin dikkopje	EB			
Bruine eikenpage	BE			
Bruine vuurvinder	KW			
Donker pimpinelblauwtje	EB			
Duinparelmoevlinder	BE			
Geelsprietdikkopje	BE*			
Gentiaanblauwtje	BE			
Grote parelmoevlinder	EB			
Grote vos	KW			
Grote vuurvinder	EB			
Grote weerschijnvlinder	TNB* ¹			
Heideblauwtje	KW			
Heivlinder	KW			
Iepenpage	TNB* ¹			
Kaasjeskruidikkopje	GE			
Keizersmantel	TNB* ¹			
Klaverblauwtje	EB			
Kleine heivlinder	EB			
Kleine ijsvogelvlinder	KW			
Kleine parelmoevlinder	KW			
Kommavlinder	BE			
Oranje zandoogje	GE			
Pimpinelblauwtje	EB			
Sleedoornpage	BE			
Spiegeldikkopje	KW			
Veenbesblauwtje	EB			
Veenbosparelmoevlinder	EB			
Veenhooibeestje	EB			
Veldparelmoevlinder	EB			
Zilveren maan	BE			

Klimaatbestendigheid vergroten

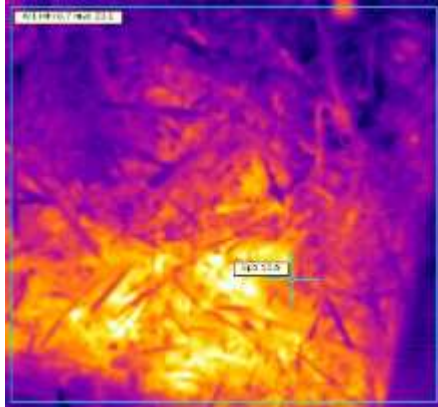
- Herstel waterhuishouding en gradiënten
- Houd vocht vast via organische stof

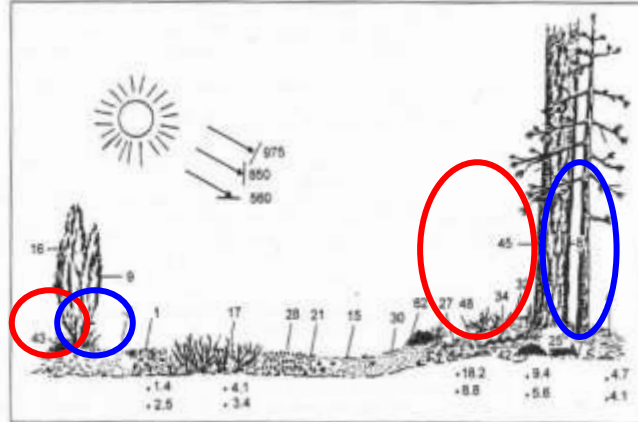
Klimaatbestendigheid vergroten

- Koester de variatie:
 - van micro- tot macroschaal
 - aanpassing van beheer aan het weer (begrazing, maaien)

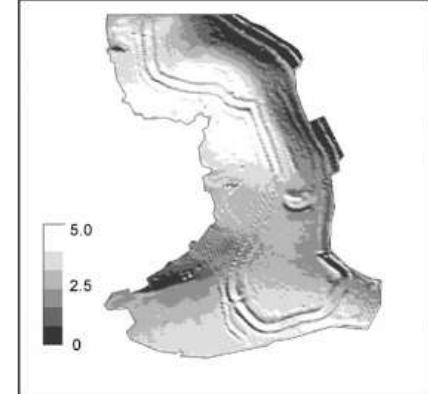
micro

meso

macro

Goed Vlinderweer gewenst!

